

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי י"ט תשרי תשפ"א | דף היומי בבלי: עירובין נט | דף הכולל: פסחים כו.
דף היומי בהלכה: מסעיף ד' עד סעיף ה'.
מוסר: אהבת חסד - ויש עוד אופן שני עד 'ויש עוד אופן שלישי'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הענוה עד הרבה ענפים טובים

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

הצדיק שערך 'הקפות' עם שק מלא בדברי מאכל | השוק המיוחד לדי מינים שבו לא משלמים בכסף | "איפה אפשר להשיג קופסאות שימורים?" – השאלה המוזרה של הרבי באמצע הטיש | "והיית אדך שמח" - גם בקָר? | 1991

להודות ולהלל

רק כשהתיישרה באוטובוס שמה לב שכל הנוסעים הם ערבים... ומה שיותר חמור - האוטובוס כלל לא נסע לכיוון לקבר רחל. היא ישרה נפחדת, ואם לא די בכך, הבחינה שכמה מהנוסעים מתלחשים אודותיה בצורה חשודה...

Nati Shohat/Flash90

"אין אנו מספיקים להודות" - אז מה עושים? | התשובה של הגר"י זילברשטיין שליט"א

מה לעשות, והתפללה לאלוקים שיושיע אותה מהצרה אליה נקלעה.

והנה, לפתע-פתאום, ללא כל הודעה מוקדמת, קמה אחת הנוסעות הערביות והחלה לצעוק לעבר הנהג: 'למה אמרת לאשה שאתה נוסע לקבר רחל? אם אינך נוסע לשם, לפחות תיתן לה לרדת!' ---

הנהג היה המום, והערבייה חזרה על דבריה שוב ושוב, עד שלא היתה לו ברירה והוא פתח את הדלת ואיפשר לנוסעת היהודייה לרדת.

"הרגשתי את הנס באופן הכי-מוחשי שאפשר להעלות על הדעת', מספרת האשה. ואני אישית" - ציין הרב שליט"א - "לא הייתי מוציא מכלל אפשרות שהיתה זו מאמע-רחל עצמה, אליה נסעה האשה להתפלל, שבאה לעזור לה..."

"האשה מציינת במכתבה, שהיא כבר הודתה להשי"ת בכל-מיני הודיות, אבל מרגישה שלאור הנס הפלאי שהיה לה, לא

יש אנשים שנעשה עמהם נס גדול במיוחד, עד כדי כך שאפשר היה לחוש בצורה ברורה את ההשגחה הפרטית שליוותה אותם באירוע הניסי.

"הם באים אליי" - סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א לפני התקיעות - "ומספרים בהתפעלות את גודל-הנס, ושואלים כיצד עליהם להודות לה'. 'כל מה שאנחנו עושים, ומודים, עדיין נראה לנו שלא עשינו דיין' - הם אומרים.

"כדוגמא למעשה נס מוחשי אספר" - אמר הרב שליט"א - "שקיבלנו מכתב מאשה אחת המספרת שביקשה לנסוע לקבר רחל בבית לחם. היא עלתה לאוטובוס בירושלים, ושאלה את הנהג האם הוא מגיע לבית לחם, ותשובתו היתה חיובית. אבל, כשהתיישרה באחד הכסאות הבחינה שכל הנוסעים הם... ערבים, ומה שיותר חמור - שכיוון הנסיעה לא היה בכללל בית לחם.

היא ישרה אחוזת-חרדה, ואם לא די בכך, ראתה שכמה ערבים היושבים לידה מתלחשים אודותיה בצורה חשודה. היא לא ידעה

שננעלו בחדר, ובמשך שעה ארוכה אי אפשר היה לשחררם, עד שהנוכחים היו עדים לנס גלוי). לאחר התרחשותו של הנס - כל מי שנכנס אל הגרי"ז שמע ממנו את סיפור המעשה לפרטיו! הרב מבריסק לא הרפה ולא התעצל, אלא כל אחד שנכנס לחדרו שמע את הסיפור. מרן זצ"ל הסביר, שבגלל ההתרחשות הפלאית הוא רוצה לצאת בכך ידי חובת 'שיחו בכל נפלאותיו'.

"וזו התשובה שהשבנו גם לשואלים הנ"ל. 'אם ברצונכם להודות להשי"ת כמו שצריך, תשתדלו לפרסם את הנס כמה שיותר, ותדברו על כך עם הרבה אנשים (ובוודאי שאפשר גם לפרסם את הנס בעיתון כלשהו, וכך יגיעו הפרטים בבת-אחת לקהל רב).

(קול ברמה, בטאונה של רמת אלחנן)

"בוודאי שגם במקרה זה נאמר שהשי"ת לא תובע מהאדם את מה שהוא אינו יכול לעשות. כל אחד צריך לעשות ולהודות עד היכן שידו מגעת, ותו לא. וזה כלל גדול בכל פרטי עבודת השם, וצריך לזכור זאת גם במקרה שלנו.

"השאלה הזו מגיעה גם ממשפחות שאחד מיקיריהן חלה בקורונה, והיה מורדם ומונשם, ובאופן פלא הצליחו הרופאים לשחררו מהמצב הקשה. ולא עוד, אלא שלאחר השחרור התגלה שלא רק הקורונה חלפה-עברה, אלא גם מחלות אחרות שקיננו בגופו של החולה התרפאו, ויהי לנס.

"לכל השואלים הללו, שהלואי ויתרבו... אני מספר שגם אצל מרן הרב מבריסק זצ"ל התרחש פעם נס גלוי (עם חתן וכלה

על דא ועל הא

"ליד הבית, בגבול ת"א-יפו, אין מנין שמתאים לבן ישיבה", טען אושרי באוזני ההנהלה. "כל-כך הרבה למדתי כאן על אלול והימים הנוראים, אני רוצה להמשיך את החיזוק גם ביום הכיפורים עצמו"...

ראש ישיבת 'אחינו' לצעירים הרה"ג רבי מיכאל ברלין שליט"א, מספר על המנין המיוחד המתקיים בישיבה ביום הכיפורים, והמושך אליו גם בוגרים רבים המבקשים להתפלל במקום בו הכל התחיל עבורם | וגם: על ה'שוק' המיוחד לד' מיניים שבו משלמים בדפי גמרא במקום בכסף...

לתפילה בישיבה. הוא מרגיש שכאן הוא יתעלה יותר. הוא כבר כמה שנים לומד בישיבה גדולה, ובכל זאת הוא מרגיש שתפילה כמו שהיתה לו ב'אחינו' לא תהיה לו בשום מקום אחר. בתיאום עם המשגיח בישיבה בה הוא לומד, הוא הצטרף לתפילת יוה"כ באחינו.

בשנה הבאה נוספו עוד ועוד בוגרים, כשכולם מציינים את האווירה הבלתי נשכחת של יום כיפור באחינו.

אליהו, כיום נשוי ואב לשני ילדים, הגיע גם השנה להתפלל בישיבה. "דווקא היום, כשאני נשוי ובעל משפחה, אני מרגיש שהחיבור שלי להקב"ה צריך להיות במקום ממנו הכל התחיל. במקום בו קיבלתי את הכלים והיסודות לכל החיים שלי, למה שאני עכשיו. כאן אני צריך לומר להקב"ה תודה! כאן אני מקבל אנרגיות לעוד שנה".

זה מדהים איך בכל שנה כשאנחנו נפגשים בישיבה, כל אחד עם מה שעבר עליו במשך שנה שלמה, יש כל כך הרבה מה לספר וכל כך הרבה מה לדבר ולעדכן. אבל ברגע אחד הכל נעצר, אנחנו זוכרים, ביום כיפור - תענית דיבור!

עזבנו בית, עזבנו משפחה, חוזרים ליום אחד לבית בו גדלנו!

מי שמע על ישיבה-קטנה המקיימת מנין ביום הכיפורים לתלמידיה?

זכות היוצרים של מנין מיוחד זה, שמורה לתלמיד הישיבה במחזור ד' - אושרי שמו. לקראת יום הכיפורים לפני מספר שנים פנה אושרי להנהלת הישיבה וביקש לברר על האפשרות לקיים מנין לתפילה בישיבה ביום הכיפורים. "ליד הבית בגבול יפו תל אביב אין לי מנין שמתאים לבן ישיבה", טען. "כל כך הרבה למדתי כאן בישיבה על אלול, ראש השנה ויום הכיפורים, אני רוצה להמשיך את החיזוק גם ביום כיפור עצמו".

ב'אחינו' אין משימה בלתי אפשרית, וכשעלתה הדרישה מצד התלמידים, הנהלת הישיבה נענתה לאתגר. בדרך כלל לא מקובל לערוך תפילות יום כיפור בישיבה קטנה, אבל היה ברור שכאן הדבר הכרחי.

המנין הותנה בתנאי אחד מצד רבני הישיבה - קיום תענית דיבור לאורך כל היום, וכמובן, תפילה בכוונה ובכבוד ראש.

הגיע יום הכיפורים. התפילה התקיימה בהשתתפות רבני הישיבה ואברכים תושבי השכונה, באווירה מרוממת במיוחד. היה ברור לכל המשתתפים שזהו לא אירוע חד פעמי - המנין יתקיים אי"ה בכל שנה ושנה.

ארבע שנים לאחר מכן: שי, בוגר הישיבה, מבקש לבוא

והצלחתם בחזרה על הנלמד ובמבחנים המסכמים. נקודות אלו משמשות את התלמידים כאמצעי תשלום לארבעת המינים.

ואיך יידע הבחור במה לבחור?

ביום האחרון של זמן אלול, מתקיים שיעור מיוחד בנושא ארבעת המינים. אנחנו לומדים את היסודות של כשרות ארבעת המינים ומעניקים הדרכה מעשית כיצד לבחור לולב אתרוג והדסים.

בהמשך, חדר האוכל של הישיבה הופך לשוק ארבעת המינים. הלולבים מוצבים על שולחן מיוחד, ממוינים על פי דרגות הידור. תלמיד שהשקיע ונבחן במסלול הגבוה ביותר - גפ"ת ראשונים, יוכל לבחור לעצמו לולב בדירוג הגבוה ביותר. תלמיד שנבחן במסלול גפ"ת, יוכל לבחור לעצמו אתרוג מדרגה שניה, וכך הלאה...

התלמידים שעמלו על האפשרות לקנות לעצמם ארבעת המינים, התלבטו במה לבחור. מסיימים את זמן אלול כשתלמודם בידם וארבעת המינים ברשותם, ובכל שנה מחדש אני שומע כמה חיכו התלמידים לרגע הזה שבו יזכו לברך על נטילת לולב, כי השנה המצווה היא חלק מהם ממש!

ומיום הכיפורים - לשוק ארבעת המינים בישיבת אחינו. כן, לא טעיתם... ברוכים הבאים לשוק ארבעת המינים של ישיבת אחינו לצעירים!

כאן הכסף אינו עובר לסוחר, כאן משלמים בהרבה יותר מאלפי זהב וכסף.

בשוק ארבעת המינים מקובל לדרג את המינים במהודר, מהודר א' וכדו', אך בשוק ארבעת המינים של אחינו הדירוג הוא שונה. גפ"ת, גפ"ת ראשונים, פירש"י, שקו"ט ועוד.

בישיבת 'אחינו' אנחנו משתדלים לחנך את התלמידים לחיוב המצווה ולקיימה בהידור, כחלק ממטרה זו מתקיים בכל שנה בישיבה מעין 'שוק' של ארבעת המינים. אך שלא כמקובל, אין אפשרות תשלום במזומן.

אז כיצד משלמים בעבור הסחורה?

בימי סוף זמן אלול, מתקיימת בישיבה חזרה חודשית, המסכמת את הנלמד במהלך זמן אלול בישיבה. התלמידים כולם נבחנים על מה שלמדו בישיבה, המבחנים מתקיימים במספר מסלולים כאשר לכל תלמיד יש את המסלול המתאים עבורו. התלמידים מקבלים נקודות זיכוי בהתאם להשקעתם

הסיפור היומי

בינתיים סייר האיש באולם כדי לוודא שהכל כשורה, והנה גילה שהחשמל בחדר ההקפאה נפל. באותה שעה היו מונחים שם מוצרי בשר בשווי של קרוב לעשרים אלף שקלים! - -

הגומל חסד לזולתו - מיטיב עם עצמו פי כמה וכמה | מעשה שאירע לאחרונה בשלהי שנת תש"פ

ופתח את הדלת לרווחה, והחלו לפרוק את 'הסחורה'. אדהכי והכי סייר 'בעל המפתח' באולם לראות שהכל כשורה, ומן השמים מצא שזרם העלעקטרי"ק (חשמ"ל) של חדר ההקפאה - נפל. באותה שעה היו מונחים בחדר ההקפאה מיני בשר לרוב, אשר שוויים וערכם עולה קרוב לעשרים אלף שקל! אילו לא היה מרגיש בזה, הרי לא היו נכנסים לשם עד למחרת, והיה הבשר 'נפסל בלינה' ומתקלקל בחום הכבד ששרר באותם הימים. זכה אפוא בעל האולם לראות כיצד אותו החסד שעשה לאחרים - כאשר נדב את האולם חנם אין כסף, הועיל לו עצמו פי כמה וכמה - שלא ניזוק בממונו.

וזה כלל גדול, שכל העושה חסד לאחרים - הרי באמת עושה הוא טובה לעצמו הרבה יותר. פעמים שזוכה לראות נפלאות ההשגחה בעליל, ופעמים שאין נראה הדבר לעינים, אך נאמנים עלינו דברי חז"ל שיותר ממה שבעל הבית עושה עם העני - העני עושה עם בעל הבית.

נוסיף על כך מעניינא דיומא: דבר נפלא אמר אחד מצדיקי הדור שליט"א, שהנה לכאורה מן התימה הוא כיצד הננו מרהיבים

שח הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: שמעו נא למעשה פלא שאירע זה עתה לאחרונה, בשלהי שנת תש"פ, עם אברך חשוב צדיק בן עליה, הנודע בשערים במסירות נפשו להביא שמחת חג בבתי אלמנות - כאשר הוא שולח לביתם מתנות לקראת כל מועד.

לשם סידור החבילות המיועדות לחלוקה בארבע כנפות הארץ, עליו למצוא מקום רחב ידים, ששם יסדרו אותן באריזות נאות, ומשם הן נשלחות אל לכל עיר ועיר.

והנה לקראת ראש השנה דהאי שתא, ביקש מבעל אולם שמחות שיואיל בטובו לנדב את האולם שברשותו, ואכן הלה ניא את והסכים לתיתו חנם אין כסף.

כאשר הגיעה המשאית עם החבילות, ביקשו להכניסם אל תוך האולם, אלא שמחמת השעה המאוחרת בלילה היה המקום סגור על מסגר וברית.

מה עשה הקב"ה? - עד שנתיישב האברך בדעתו האם להעיר את בעל האולם משנתו, עבר שם אחד מקרוביו שראה את הנעשה, וסיבר את אזנו - "אף אני יש תחת ידי את מפתחות המקום",

הוא שאף האושפיזין קדישין ירדו ממכון שבתם השמים לקדש את בני ישראל, אף אם אינם ראויים... ומעתה, קל וחומר בן בנו של קל וחומר, למי שגומל חסד ומיטיב לעמו בית ישראל - שבוודאי האושפיזין קדישין יגילו וישמחו עמו.

(באר הפרשה)

עוז בנפשנו לומר בפה מלא 'אזמין לסעודתי אושפיזין קדישין', וכי 'דרך ארץ' היא להזמין את שבעת הרועים הקדושים לבוא להסב עמנו, קרוצי חומר?... אלא, היות ובחג הסוכות אנו מקריבים שבעים פרים כנגד שבעים אומות העולם, וכדברי חז"ל הנודעים (במ"ר כא כד), ונמצא שאנו גומלים חסדים אף למי שאינם ראויים - על כן 'בדין'

עניינא דיומא - סוכות

לפתע הפסיק הרבי את השירה. הם הושלך בקהל. הרבי מבקש לומר דבר מה. החסידים כורים את אוזניהם, שומעים, ונדהמים. "האם מישהו יודע היכן ניתן להשיג קופסאות שימורים? - שואל הרבי

"למה נקרא שמה בית השואבה - שממש שואבים רוח הקודש" | פנינים משיחתו של גאב"ד חרדים הרה"צ ר' אשר אנשיל כ"ץ שליט"א

שימורים והגדישו אותם בכל מיני שמחה והתעלות שיהיו שמורים ונצורים בהם לעתיד, שיוכלו גם אז להתבשם משמחת החג הגדולה.

דבר זה מובא בספה"ק עה"פ (תהילים קיח כז, נאמר בהלל בשמונת ימי החג) 'אסרו חג בעבותים' - לרמוז שיש לאסור ולקשור החג בכל עצמותינו בעבותות למען לא נתנתק הימנו ומסגולותיו במשך השנה חלילה - אחזתיו ולא ארפנו.

והוא זה שאמר רבי יהושע בן לוי על מעלת שמחת בית השואבה (ירושלמי סוכה ה"א): למה נקרא שמה 'בית השואבה', שממש שואבים רוח הקודש. ופשוט שרוח הקודש שאליה התכוון רבי יהושע בן לוי היא אותה 'רוח קדש' שאנו מתחננים בימי הסליחות ש'אל תיקח ממנו'. ואין הכוונה שנזכה רק 'לרוח הקודש' של נבואה, לדעת גדולות נסתרות ונשגבות. לא ולא! אלא בראש ובראשונה רוח הקודש במובנה הפשוט, חיי קדושה מלאים רוח, תורה, עבודה והתרוממות הנפש, רגשי קודש וכיסופין לחצרות ה' ועסק תמידי במצוות ובמעשים טובים, שיהיה רי"ח קדושה נודף מכל מעשינו, ותו לא מידי. 'רוח' הקודש כזו ללא התעמקות זעירה ב'גשם'. לרוח הקודש זו התכוון ר' יהושע בן לוי ואמר שאוירת קודש כזו שואבים בשמחת בית השואבה לשנה כולה, להתעדן באהבתך וביראתך.

אמנם כתוצאה מחיים קדושים כאלו זוכה האדם לדרגות גבוהות של רוח הקודש, לצפות מסוף העולם ועד סופו - כיוון שהגשמי שוב לא תופס אצלו מקום ואינו מסך מבדיל עבורו, אך זהו אצלו כסניף ל'רוח הקודש' העיקרית האמור לעיל.

ידועים דברי האברבנאל (עי' בתורת אבות עמ' קמד) עה"פ והיית אך שמח, שאם ישמח האדם ויגל בחג הסוכות, מבטיחה התורה הק' שיהיה שמח וטוב לב במשך כל השנה כולה. וכן מובא בספה"ק שבזכות השמחה של זמן שמחתנו נושעים בכל ענייני שמחה הצריכים לו בבני חיי ומזוני, שהזמן גרמא שיהא לו שמחה

החסידים עמדו צפופים בסוכה, אך השמחה פורצת גבולות, מעיינות הששון מפכים בעוז, השירה והזמרה מרקיעות שחקים. בראש השולחן מסב הרבי, כ"ק מרן אדמו"ר ה'אמרי חיים' זי"ע, המעודד את השמחה ומזרים בציבור זרמים של התרוממות הנפש ודביקות נוראה.

היתה זו שמחת בית השואבה. לפתע, ללא הודעה מוקדמת, מפסיק הרבי בידיו את השירה. הם הושלך בקהל הקודש, הרבי מבקש לומר דבר מה. החסידים כורים את אוזנם, שומעים, ונדהמים... הרבי שואל - האם מישהו יודע היכן ניתן להשיג קופסאות שימורים?... 'קראזערוון פושקעס?' לא פחות ולא יותר...

החסידים מיאנו להאמין, הם שפשפו את אוזניהם לוודא כי נכון הם שומעים, קימטו את מצחם ואימצו את כל חושיהם להפנים, לקלוט ולנסות להבין למה ועבור מה זקוק הרבי למצרך שכזה, ועוד באמצע ה'ט'יש'... קופסאות שימורים בחול המועד סוכות! שתיקה מוחלטת מילאה את הסוכה כשהציבור כולו ממתין לבאות...

הרבי מביט אל תוך עיניהם של החסידים, רואה את התדהמה, מבין את התימהון, ובכל זאת מחדד את שאלתו ומבקש שוב - האם יודעים אתם היכן ניתן להשיג קופסאות שימורים?... כשהוא מוסיף לבאר את כוונתו הטמירה:

הן קרבים ימי החורף, ימים קרירים. מחובתנו בעת הזאת לראות את הנולד ולוודא כי שמחתנו זו האדירה ב'זמן שמחתנו' תימשך לעד ולא תיפסק, גם לא אז. עבודתנו כעת היא לשאוב בששון ממעייני השמחה דליים שיספיקו גם לימים הבאים. אשר על כן ביקשתי קופסאות שימורים "לאחסן" בהם את השמחה המרובה, כדי שבבוא העת נפתח אותם וניקח מהם שמחה תמידית וכוחות נצח.

המסר היה חד וברור. החסידים הפכו את ליבם לקופסאות

בכל. וכמו שדרשו דורשי רשומות: 'זמן שמחתנו' - שהוא העת להזמין שמחה לאורך כל השנה.

לשמחה מה זו עושה?

אך שומה עלינו לעיין, לשמחה מה זו עושה? מה יש בשמחה זו שאין בשמחות אחרות, עד כדי כך שמשמחה זו שואבים רוח הקודש.

מבאר ה'שפת אמת' (סוכות תרל"ד), כי היא שמחה שכולה 'שמחו בה', כדכתיב 'ושמחתם לפני ה'". היא-היא השמחה האמתית והטהורה בה' ובמצוותיו, שעליה אמר רחמנא 'ושמחת בחגך והיית אך שמח'. שמחה שכזו מגביהה את האדם טפח וטפחיים מעל הקרקע, שמחה שכולה 'רוח הקודש', ולכן הגדירו חז"ל (סוכה נא). שמחה זו ואמרו: 'מי שלא ראה שמחת בית השואבה - לא ראה שמחה מימיו', כי היא שמחה מ'אטמוספירה' אחרת, ומכיוון שאינה תלויה בדבר' - אין זו שמחה על דבר מסויים אלא שמחה בקוב"ה - לכן אינה בטילה עולמית והשפעותיה לעד קיימות.

ואף כי בפועל, לדאבונו, חרב בית מקדשנו ונוטל כבוד מבית חיינו ללא כלי זמר ושיר, מכל מקום אמת קביעא וקיימא היא השמחה במלך מלכי המלכים - שלעולם קיימת. וכמו שמוסיף שם ה'שפת אמת' (תרל"ו) נוראות, שהתורה מבטיחה לנו שאף אנו בדורות השפלים בעיקבתא דמשיחא נזכה לקיים 'והיית אך שמח'.

שְׂמֵחָה שְׂמֵחָה

מסופר על הרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן זי"ע, שבחג

הסוכות חלתה בתו, וכשהגיע 'שמחת תורה' הגיעה לסכנות נפשות ממש. באותה שעה היה רבי מאיר בבית המדרש וערך את ההקפות בשמחה רבה בעוז ותעצומות כמימים ימימה, שמחה של ממש עם התורה. תוך כדי כך באו להזכיר לפניו את בתו החולנית הזקוקה לרחמי שמים מרובים. הרה"ק נכנס לחדרה וראה שמצבה אכן חמור ואנוש, הרים את ידיו הק' לשמיים ופתח ואמר:

"רבש"ע, ציווית בר"ה לתקוע בשופר - ותקעתי. ביוהכ"פ ציווית לצום - וצמתי. בסוכות ציווית לשבת בסוכה - וישבתי. ציווית לשמוח בימים אלו ובשמח"ת תורתך - ושמחתי.

"והנה כעת, בראותי את בתי החולנית על ערש דווי, עלי לקבל גם את זה באהבה ובשמחה, שהרי כך כתבת (ברכות פרק ט משנה ה): 'חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה', ופירשוהו בגמרא (ס): 'לקבולינהו בשמחה'. אבל רבש"ע, מה אעשה, האיך אקבלנו בשמחה? הלוא עתה זמן שמחתנו, והלכה מפורשת היא (מו"ק ט). 'אין מערבין שמחה בשמחה', ואיך אערב את שמחת החג עם שמחת הבשורה הרעה...

"ואז כשגמר אומר כששמחתו עדיין נסוכה על פניו, החלה החולנית להזיע, התחזקה אט אט עד שהתרפאה לגמרי.

ובכן יהי רצון שבזכות זמן שמחתנו, ישמחו ד' אלוקינו שהחולים יתרפאו והבריאים שלא יחלו, ועל פרנסתנו שתתברך ושיתבטלו מעלינו כל גזירות קשות ורעות, ויקוים בנו 'והביאנו לציון עירך ברינה ולירושלים בית מקדשך בשמחת עולם' וישמחו כל חוסי בך לעולם ירננו, אמן.

עניינא דיומא - סוכות

קול האורגן מאלעד מתלווה לצלילי הגיטרה העולים מאחיסמך, וקולותיהם הצלולים של האחינים מבית שמש משתלבים בקול הזמיר של הדוד מנתיבות. "ושמחת בחגך", שר אבריימי - "והיית אך שמח", משיב לו חיים מהבידוד...

"והיית אך שמח" - גם בסגר? | נקודה למחשבה לרגל 'זמן שמחתנו'

הצלולים מבית שמש נישאים עם קול הפעמונים של האחינים מנתיבות. "ושמחת בחגך", שר אבריימי בקול הזמיר שלו, "והיית אך שמח" - משיב לו חיים, המסוגר בבידוד בישיבת 'לנדא' הירושלמית...

כך נשב בסוכה, בצילא דמהימנותא, ונשורר שירה לק-ל ח. עד שיעלו קולותינו ויתערבבו בקולות של יושבי הסוכות של השכנים בבנינים הסמוכים. ומשם יעברו המנגינות לרחוב שממול, הסגורים ב'סגר הקורונה', וכך תעלה המנגינה השמימה, בשמחה אמיתית של חג הסוכות, זמן שמחתנו...

הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א

ליל מוצאי חג הסוכות התשפ"א. זה עתה סיימנו את ההבדלה, ואנחנו יושבים יחד, בעזרת ה', נוטלים איזו גיטרה ישנה שמישהו קנה פעם בבית, ומתחילים לשיר. "קלי אתה ואודך", נשיר ביחד, והשכנים מהסוכה הסמוכה יענו בקול "א...אלוקי-ארומך".

הטלפונים הסלולריים על 'מצב רמקול'. אנחנו מחוברים ב'שיחת ועידה' לאבא ואמא בבני ברק, לסבא וסבתא בירושלים, לשווער ולשויער מחיפה, לאחים מבני ברק ומאלעד, לאח מאחיסמך, לגיסים ולאחיות מבית שמש ולגיסים מנתיבות ורכסים. וכולם שרים יחד. קול האורגן שהגיס באלעד מנגן בו מתלווה לקול הגיטרה העולה מאחיסמך, וקולות האחינים

שמחה בשלימות מצוה, בהבנת דף גמרא, בשבירת היצר הרע וכדומה. ומסיים ה'מכתב מאליהו': "והלומד מוסר, שמת. כי לומד הוא את הכרת עצמו-מציאותו"...

הגר"ש וולבה זצוק"ל כתב מכתב הסכמה לספר "בשמחה ובטוב לבב" של הרב מרגולין, וכך כותב המשגיח הנערץ זצ"ל: "זוהי האמת. החיים בתורה ובמצוות הם חיים של שמחה, ורק מרוב הצרות הפוקדות את הכלל ישראל בתקופה הנוכחית, אין השמחה ניכרת כל כך בחיינו. אולם חז"ל אמרו בבירור: 'כתוב אחד אומר עבדו את ה' בשמחה, וכתוב אחד אומר: עבדו את ה' ביראה. אמר רבי איבו: בשעה שאתה עומד ומתפלל יאה לבך שמח ואלוקים עליון אתה עובד'. הרי שגם בתפילה, שכולה יראה, צריך להיות הלב שמח!"

הגר"ש וולבה זצ"ל ממשיך ומצטט מדברי רבנו יונה, הכותב ש"אף על פי שאצל בשר ודם היראה והשמחה הם דבר והיפוכו, שבשעה שאדם מפחד מזולתו הוא עומד ודואג, אך אצל הקב"ה אינו כן. אדרבה, כשאדם מתבונן בגדולתו וירא מפניו, ישמח ויגל באותה יראה".

כשאנו סגורים ומסוגרים לבדנו, זה הזמן להשקיע בשמחתם של בני המשפחה שלנו, ללמוד עם הבנים, לשחק עם הזאטוטים, לרקוד עם כולם, וכן, אנו יכולים לחגוג השנה את 'זכר לשמחת בית השואבה' בסוכתנו הפרטית. המשנה ברורה (סי' תרס"א) מצטט את דברי היסוד ושורש העבודה וכותב ש"חסידים ואנשי מעשה עושים לזכר שמחת בית השואבה להיות נעורים בלילות של חוה"מ סוכות ולהרבות בזמירות ושבחים ומרבים נרות בסוכה בלילות אלו. גם בהרבה בתי מדרשות נהגו להרבות בנרות בתפילת ערבית דחוה"מ בחג הזה".

הוסיף על כך ה"יסוד ושורש העבודה" וכתב, שכל מי שעושה כן לזכר שמחת בית השואבה שבמקדש, אשרי חלקו, ואף אם עושה כן ביחידות. ומסיים: "ויהי חלקי עמו".

יהודי צדיק נהג להאריך הרבה בתפילת "שמונה עשרה". באחד הימים הוא טס לארה"ב, והמטוס חנה חניית בינים באמצע הדרך. כל הנוסעים ירדו מהמטוס לזמן קצר ומוגבל מראש. היהודי הצדיק שיער שמשך הזמן הזה שניתן לנוסעים, יספיק לו כדי להתפלל תפילת מנחה, במתינות ובכוונת הלב, והוא נעמד להתפלל. הוא האריך בתפילה, התפלל בדבקות ובערגה, והמטוס "ברח" לו... כל המזוודות שלו נותרו במטוס והוא עומד במקומו ומתפלל, כעבד לפני רבו.

הגר"ש פינקוס זצ"ל שמע את המעשה, לא התעצל, נסע ליהודי הצדיק ושאל אותו: "איך היית מסוגל להתרכז בתפילתך? אתה יודע שהמטוס בורח לך עם כל החבילות, אולי גם עם הטלית והתפילין שלך, ואתה נשאר פה לבדך, ללא מכרים, וממשיך להתפלל כאילו לא אירע דבר? כיצד ראשך מסוגל להמשיך לעבוד במצב שכזה?"

מפורסם בשם אדונינו הגר"א ז"ל מוילנא, שהמצוה הקשה ביותר מכל המצוות היא מצוות "ושמחת בחגך". יהודי מחוייב, בלי שום תירוצים וללא הפוגה, לשמוח במשך כל שמונת ימי החג. נשים לב ש"מצטער פטור מהסוכה", אך לא מצינו שמצטער פטור מחיוב 'ושמחת בחגך'....

ישנם רבים, שדווקא בחג הסוכות השנה יהיה להם קל יותר לשמוח. הם יושבים בסוכה בניחותא, לומדים, אוכלים, מחדשים, שרים ומאושרים, בחיק המשפחה. וישנם כאלו שלא תמיד יהיה להם חשק לשמוח. בפרט כשכולם סגורים בבתים, לא נוסעים לבקר את ההורים והסבים והסבתות, לא עולים לכותל המערבי, לא נוסעים ולא מבקרים, לא רוקדים בלילות 'שמחות בית השואבה'.

אך מצווה היא לשמוח, לשמוח ולשמוח. ואם נתבונן קצת נגלה שיש לנו הרבה על מה לשמוח. לשמוח על כך שאנחנו יהודים, בניו של מלך העולם. לשמוח על שהקב"ה כיפר לנו על כל העוונות שעשינו במהלך השנה החולפת, על כך שאנו יושבים בסוכה, מוקפים במצווה אחת גדולה ויקרה. לשמוח שאנו חיים ובריאים, מוקפים בבני המשפחה שלנו וגם אלו שילדיהם רחוקים מהם, הרי בתוככי הלב אנו כה קרובים, רוצים כבר לבוא לאבא ולאמא, לסבא ולסבתא.

"שמחה, אינה דבר הבא מאליו, כי אז לא היה שייך להחשיב את השמחה כמדרגה גבוהה" - כותב ה'נתיבות שלום' מסלונים. "השמחה היא תפיסה מיוחדת, דרך ושיטה בחיים הבאה מתוך התבוננות מעמיקה, ובכל המצבים והתנאים, בלי שום הבדל האם יש לו לאדם ממה לשמוח כעת, כן או לא".

ה"אורחות צדיקים" מסביר, כי שמחת היהודי תלויה בכך שהוא יודע אל נכון שהקב"ה מנהיג את העולם בדרך טובה. והכל, אבל הכל הכל, נועד רק לטובתנו. גם אדם שסובל ומתייסר צריך לשמוח, לדברי ה"אורחות צדיקים", מפני שאין לו שמץ מושג כמה הייסורים יעזרו לו וכמה טובה תצמח לו מכך.

הספרים הקדושים מבארים יותר את הדברים ומסבירים שמקור השמחה הוא בכך שיהודי שמח בהנהגת הבורא עימו ועם יתר הסובבים אותו. השמחה אמורה לבוא מתוך עומק הרגשתו שהקב"ה הוא אב רחמן, נאמן ומסור תמיד, שהנהגתו תמיד טובה היא, בין אם אנו מבינים אותה ובין אם לא. לדבריהם, מתוך בהירות הבנה ומחשבה זו חש היהודי את מאמר הכתוב "עמו אנכי בצרה".

"ובכל אשר מתרחש עימו, אפילו כשנופל ממדרגתו וחש שמוחו ולבו מטושטשים, מרגיש הוא קרבת אלוקים, שהקב"ה נמצא כעת עמו, בתוככי תוך מצוקותיו וצער נפשו, ואינו מרגיש בדידות במצבו. ועל ידי שמרגיש שהקב"ה יתברך נמצא איתו, והוא הרי לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים, ממילא שרוי הוא בשמחה תמידית".

מין הגרא"א דסלר זצ"ל מסביר ששמחה באה מתוך מילוי חסרון כל שהוא. כשאדם הצליח להשלים דבר-מה, שמח הוא.

טוב לנו. "חבוקה ודבוקה בך". אנחנו עטופים בחיבוקו הגדול והאוהב, התומך והדואג, של השי"ת, "וימינו תחבקני".
---- אם כך, אנחנו שמחים.

(פורסם ב'יתד נאמן')

הגר"ש פינקוס זצ"ל סיפר שאותו יהודי צדיק השיב לו בפשטות: "איך האב גיהאט אַ גוט צייט דאָ? ... 'היה לי פה טוב!'... הקורונה מכה מכות נמרצות. סגר בחוץ, דכאון, המצב לא נעים, החדשות מדכדכות. אבל כאן, בתוככי הסוכה, בצילא דמהימנותא,

יהלומים מגדולי ישראל

"מיד אחר ה'הקפות' אעשה כדברי הרבי", השיב ר' יוסל, אך רבי שלומ'קה לא הסכים. "התורה הקדושה תגיל ותשמח גם אם לא תשתתף בהקפות - אך החיילים היהודים רעבים כבר עכשיו"...

הצדיק שערך 'הקפות' עם שק מלא בדברי מאכל...

ותשמח גם בלעדי השתתפותך בהקפות, ואילו אנשי הצבא היהודים רעבים כבר עתה, ובמה ישיבו נפשם? ואכן, ר' יוסל לא התמהמה ועשה על אתר כציווי הרבי. משחזר ר' יוסל לבית המדרש ובידו שק מלא עד גדותיו בדברי מאכל שתרמו בני העיר לצרכם של אותם יהודים, אורו פניו של רבי שלומ'קה. הוא מיהר ולקח את השק, הניחו על כתפיו והחל לרקוד עמו 'הקפות' סביב הבימה...
כל כך היה חשוב ונכבד אצלו כבודם של בני ישראל, והדאגה לצרכיהם.

(באר הפרשה)

מעשה שהיה אצל הרה"ק רבי שלומ'קה מזוועהיל זי"ע בשנים שעדיין היה דר בזוועהיל. היה זה באמצע יום שמיני עצרת - שמחת תורה. לפתע פשטה השמועה כי צבאם של הרוסים הגיע אל תוככי זוועהיל, ובין אנשי הצבא היו הרבה יהודים, והללו לא אכלו ולא שתו כדבעי. תיכף פנה רבי שלומ'קה אל הגה"ח ר' יוסל קאז'ליק זצ"ל ואמר לו: מהר קח את השק ועבור עמו בכל בתי העיר לאסוף דברי מאכל עבור החיילים היהודים.
אמר לו ר' יוסל: "מיד אחר ה'הקפות' אעשה כדברי הרבי". אך רבי שלומ'קה לא הסכים, ואמר: התורה הקדושה תגיל

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

האם מותר להראות לחברו ספר, במטרה שיראה מתוכו שהמחבר אינו תלמיד חכם?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

שבמהדורת 'דרשו' מביאים בזה מדברי בעל 'מכתב מאליהו' בשם אביו, כי אפילו הדרגה הקטנה ביותר של צער שיש לאדם בעשיית המצוה, כבר גורמת שייחשב כמי שעשאה מאה פעמים. ולפי זה ממשיך המכתב מאליהו, שבכל מדרגה נוספת של צער שיש לאדם במעשהו, מוכפל שכרו במאה פעמים נוספות, וכך בכל דרגה נוספת של צער, שכרו מוכפל עד לאין שיעור. בהמשך דבריו כותב ה'חפץ חיים' כי גם לשון הרע שלא על ידי דיבור, אלא בכתב או ברמז וכדומה, אסור. וב'ביאורים ומוספים' הביאו משו"ת מהרש"ם (ח"ז סי' צב) בשם תשובות הרמ"א (סי' יא), שלשון הרע על ידי כתיבה חמור מלשון הרע בדיבור, שכן

אתמול למדנו כי האדם צריך למסור את כל ממונו כדי שלא לעבור על איסור לשון הרע. ה'חפץ חיים' ממשיך ואומר על כך, שלפי זה נמצא, שכאשר הדבר אינו נוגע לו אלא לכבוד בעלמא, כגון שיושב בחבורת אנשים המדברים לשון הרע ואינו יכול להישמט מהם, ואם ישתוק יראה בעיניהם כמשתגע - בוודאי ובוודאי שאסור לו להשתתף עמם, ועל כך אמרו חז"ל מוטב לאדם שייקרא שוטה כל ימיו ואל יהיה רשע שעה אחת לפני המקום. אדם הנמצא במצב כזה - כותב החפץ חיים - יחזק עצמו בדברי חז"ל: 'לפום צערא אגרא', וכמבואר באבות דרבי נתן שמצווה הנעשית בצער שכרה כפול פי מאה. ב'ביאורים ומוספים'

סיפור גנות. אכן, אם מתכוין בכך לגנות המחבר, הדבר אסור, כמבואר לקמן (לשון הרע כלל ב סע' ט ואבמ"ח ס"ק כח) שגם אם הדבר מפורסם, אסור לגלותו אם כוונתו לגנות, ולכן יש להיזהר שבאמת כוונתו תהיה לשם שמים ולא לגנות.

ב'ביאורים ומוספים' מביאים נידונים נוספים באיסור לשון הרע על ידי רמז, כגון על ידי 'שתיקה', דהיינו שפלוני שואל אותו האם זה נכון שראובן נתפס בגניבה, והשואל יודע שהוא יודע את התשובה, ואם ישתוק ייראה כמאשר את הדברים; או לשבח פלוני על דברים מסוימים, ולא לשבח על ענין אחד [שהשומע מצפה לשמוע ממנו על כך], ובזה יוצא גנאי מתוך דיבורו; או לשבח קבוצת אנשים בשמותם ולדלג על אחד מהם, שנשמע מכך גנות על אותו אחד. וראה שם את הדברים בהרחבה.

בכתיבתו נראה שמחזק הדברים. גם לקרוא מכתב שכתוב בו לשון הרע, כתב הח"ח לקמן (כלל ו בא"מ ס"ק כג) שיש בזה איסור קבלת לשון הרע.

גם אם רק מראה לאחרים מכתב של פלוני שממנו נראה כי איננו חכם או למדן, כתב בבאר מים חיים (ס"ק יד) שגם זה בכלל לשון הרע. וב'ביאורים ומוספים' הביאו כי גם כשמראה לחברו ספר שחיבר פלוני, וכוונתו שיראה שניכר מתוך הספר שהמחבר אינו ת"ח וכדו' - כתב הגר"נ קרליץ (חוט שני לשון הרע עמ' שנו ס"ק ה) כי מדברי הח"ח כאן משמע שגם זה אסור משום לשון הרע. מאידך, יש שכתבו (שו"ת לחפץ בחיים ח"ב סי' כג) לחלק, שכשאחד מוציא ספר על מנת שיעיניו בו רבים, ויודע שכל אחד ישפוט למראה עיניו אם נכונים הדברים ויש שיעבירו בקורת על דבריו, אין זה נחשב

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

כשהגאון ר' אהרן קוטלר אכל עוגיות שאינם ממאפיית וינברג...

עירובין דף נט

"שלא אמרו חכמים את הדבר להחמיר אלא להקל"

גדולי ונקיי הדעת שבירושלים כדי להיוועץ עמו ולשוחח בדברי תורה.

"באחת הפעמים בקבלת פנים, הבחין הרב קוטלר בדמותה של בעלת הבית - חמותו כשהיא שולחת מבטים חטופים לתוך החדר. ואז הבחין שטרם נגעה יד המשתפים בעוגיות ומיני המאפה שהגישה הרבנית אל השולחן.

שאל מיד הרב את הנוכחים: "מדוע אינכם טועמים דבר מה?" נענו הרבנים במשיכת כתפיים, ואחד תהה בקול נמוך: "דאס איז וינברג'ס?" - האם זו תוצרת של מאפיית וינברג, שהיא הכשרות היותר מהודרת בעת ההיא.

הגיב הרב קוטלר: "יא וינברג - נישט וינברג" [כן וינברג, לא וינברג] ותיכף נטל לידו מן המזונות, בירך ואכל. וכמובן ברכו גם שאר האורחים.

"כשנתפזרה האסיפה ורק אני נשארתי במקום", המשיך ר' שלמה, "פנה אלי הגאון זצ"ל בנימת תרעומת ותוכחת אהבה ואמר לי: 'הא לך סוגיית שיקול הדעת - על ספק ספיקא של מנהג, חומרא מדרבנן מקפידים ומחמירים, אבל על ודאי דאורייתא של הונאת וצער אלמנה אשת חבר ועוד איסורים, מדלגים בלא לשים לב...".

(אגישמקע ווארט, דעת תורה - לתתך עליון)

"כל דכפיין ייתי ויכול" אנו אומרים בתחילת ליל הסדר, ושאל מגיד המישרים הגה"צ ר' יעקב גלינסקי: לכאורה אינו מובן - יש לו שלוש מצות לליל הסדר, כל מצה ותפקידה: עליונה ותחתונה ללחם משנה, אמצעית לאפיקומן ול'על אכילת מצה', לחם עוני בפרוסה; והתחתונה ל"כורך". אז נניח שהדלת תיפתח ועני ייכנס - מה יתן לו? הרי אין לו אלא שלוש מצות, צא מהן שני כזיתים להמוציא וכזית לכורך ושניים לאפיקומן, מה נשאר? והתשובה: כשיש עני נצרך, הנח את כל החומרות, והסתפק בכזית מצה. כולם שמעו על החומרות של החזון איש זצ"ל, אבל במפורש שמעתי מפי החזון איש: "אני לא מחמיר, רק מקפיד על ההלכה!" שאלתי: "מה בין חומרות לבין הקפדה על ההלכה?" חייך וענה: "כשההלכה אומרת להחמיר, הרי זו ההלכה. כשההלכה אומרת שאפשר להקל ואדם רוצה להחמיר, זו זכותו. אבל שיידע שההלכה אינה תובעת זאת, וממילא ישקול ויבחן האם אין החומרה פוגעת באדם!"

(והגדת - פסח)

סיפר הרה"צ רבי שלמה הופמן זצ"ל: "כשהיה הגאון רבי אהרון קוטלר זצ"ל מגיע מחו"ל, היה מתאכסן בבית חמותו, אלמנת הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, והיו מקבלים את פניו

24 שעות

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 2 3 4

הרב **מאיר שפרוך** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2 2

הרב **אליה אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2 1

הרב **יצחק לובינשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 2 6

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הר' **אברהם פוקס** הי"ו
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

חדש!

ביאורי התוספות
שיעורים מבוארים בלימוד התוס' על
סדר הדף היומי

שלוחה 28

הר' **שלום יכנס ואברהם פוקס** הי"ו
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם מותר ליהנות ב'יום טוב שני' שחל ביום שני ממלאכה שעשה הגוי בשבת שלפניו?

- לאחר יום טוב שני - זמן המספיק לעשיית המלאכה אילו היה זה יום חול.

וכן להיפך, אם חלו יום טוב ראשון ושני בימי ראשון ושני, מותר ליהנות ביום טוב שני ממלאכה שעשה הגוי בשבת עבור ישראל, לאחר חלוף כדי שיעשה.

[שו"ע תקטו, ד, ומשנ"ב מ; וראה שו"ע שם, ומשנ"ב לט רמב]

כפי שלמדנו, לדעת הרמ"א, אסור ליהנות ביום טוב שני ממלאכה שעשה גוי ביום טוב ראשון עבור ישראל, עד שיחלוף לאחר יום טוב שני זמן המספיק לעשיית המלאכה, המכונה 'כדי שיעשה'.

אולם, כשיום טוב שני הוא ערב שבת, מותר ליהנות בשבת מהמלאכה שעשה הגוי ביום טוב ראשון, לאחר שיחלוף בשבת

מה כוונת השולחן ערוך לפסוק כשמביא דעה אוסרת ולאחריה דעה מתירה?

להקל בדבר כי אם בשעת הדחק. והרמ"א מכריע כדעת האוסרים. וכך היה ראוי להיות הדין גם בנוגע להנאה ביום השני של ראש השנה שחל ביום שני, ממלאכה שנעשתה בשבת; אולם, על פי הלוח שבידינו, היום השני של ראש השנה לעולם אינו חל ביום שני.

[שו"ע תקטו, ד, ושעה"צ נ; ביאורים ומוספים דרשו, 59-60]

נחלקו הפוסקים בנוגע לראש השנה שחל בימים חמישי ושישי, האם מותר ליהנות בשבת ממלאכה שעשה הגוי ביום הראשון של ראש השנה, לאחר חלוף 'כדי שיעשה' (ראה לעיל).

השולחן ערוך, הביא את דעת המתירים בשם "יש מתירים", ולאחריה את דעת האוסרים בשם "יש אוסרים"; ויש שכתב, שכאשר השולחן ערוך מביא שתי דעות באופן זה, כוונתו שאין

האם מותר לאכול בשבת פרי שנשר מהעץ ביום טוב שחל ביום חמישי?

אם מותרת אכילתו ביום טוב שני שחל ביום שני שלאחריה - בין בראש השנה, ובין ביום טוב אחר - הדין הוא כדין ההנאה ממלאכת גוי האמור לעיל, אלא שבאיסור הכנה אין צורך להמתין עד 'כדי שיעשה', (ראה לעיל).

[שו"ע תקטו, ד, ומשנ"ב לח]

כפי שלמדנו, פרי שקטף הגוי לצורך עצמו, או שנשר מאליו מהעץ, ביום טוב שחל בערב שבת, או בשבת שחל בה ערב יום טוב - אסור באכילה ביום המחרת, משום איסור 'הכנה'.

ובנוגע לפרי שנשר מהעץ ביום טוב ראשון שחל ביום חמישי, אם מותרת אכילתו בשבת; וכן בנוגע לפרי שנשר מהעץ בשבת,

* פירות שנקטפו או שנשרו מאליהם מהעץ בשבת וביום טוב, אסורים באכילה עד למוצאי היום, משום גזירת 'פירות הנושרים'.
* ערבות שתלש ישראל בארץ ישראל ביום הראשון של חול המועד סוכות, נחלקו הפוסקים אם מותר לבן חוץ לארץ, שאצלו הוא 'יום טוב שני', להשתמש בהן למצות ארבעת המינים.
* מלאכה שעשה גוי בשבת וביום טוב עבור עצמו, מותר לישראל ליהנות ממנה, אלא, שלעיתים כרוכה ההנאה באיסורים אחרים, כגון 'מוקצה', 'הכנה', וגזירת 'פירות הנושרין'.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם יש 'מוקצה' שאסור בשבת רק כשחל בה יום טוב?

ולדעת הרמ"א ואחרונים נוספים, כל מיני המוקצה המותרים בשבת, מותרים גם ביום טוב, למעט האסור משום 'נולד', שיש המתירים אותו בשבת ואסורים ביום טוב, וכך פסק המשנה ברורה. וביום טוב שחל בשבת - לדעת פוסקים רבים, אותם מיני מוקצה המותרים בכל שבת, מותרים גם בשבת זו אף לדעת השולחן ערוך שהם אסורים ביום טוב; ויש אומרים שלדעת השולחן ערוך הם אסורים בשבת זו.

[שו"ע תצה, ד, ומשנ"ב טו-יז; ביאורים ומוספים דרשו, 22]

ישנם מיני 'מוקצה' המותרים בשבת; כגון, מוקצה מחמת 'היסח הדעת', דהיינו, מאכלים המיועדים למכירה, שאדם מסיח את דעתו מלהשתמש בהם, או חפץ שהוא מוקצה 'מחמת מיאוס'. ונחלקו הפוסקים לגבי יום טוב: לדעת השולחן ערוך, לא הקלו חכמינו ז"ל במיני מוקצה אלו אלא בנוגע לשבת, שאיסוריה חמורים בעיני המון העם; אבל בנוגע ליום טוב - מאחר ואיסוריו קלים יותר בעיני המון העם, מפני שמלאכות רבות מותרות בו לצורך 'אוכל נפש', לא הקלו חכמים במיני מוקצה אלו, מחשש פן יימשכו להקל גם בִּיתר איסורי היום, ואסורים.

הלוח היומי

י"ט בתשרי, ד' דחול המועד סוכות
הגה"ק רבי אליהו ב"ר שלמה זלמן מוילנא
זי"ע בעל 'חדושי הגר"א' ו'קול אליהו'

יארצייט:

תקנ"ח: הגה"ק רבי אליהו ב"ר שלמה זלמן מוילנא זי"ע בעל 'חדושי הגר"א' ו'קול אליהו'.
תקע"ד: הרה"ק רבי יעקב יצחק ב"ר אשר מפשיסחא זי"ע, 'היהודי הקדוש'.

יארצייט רבנו אליהו ב"ר שלמה זלמן זצ"ל - הגאון מוילנא

השמחה המיוחדת של הגאון מוילנא

באחת השנים בעיר וילנא לא נמצאו אתרוגים והקהילה שלחה שליח לחפש אתרוגים במדינות אחרות. לאחר חיפוש רב מצא השליח אתרוג מהודר וביקש לקנותו בדמים מרובים, ובעל האתרוג סרב, אך כששמע שהאתרוג מיועד לגאון מוילנא, אמר: "לגאון אני נותן בחינם אך בתנאי שהמצוה תהיה על שמי". נכנס השליח במבוכה גדולה להגר"א וסיפר לו על כך. אמר לו הגר"א: "יישר כוחך שזיכית אותי שבחג זה תהיה לי מצוה שלא על מנת לקבל פרס".

(דברי אליהו - [הוצאה שניה וילנא תרפט] הוספות)

נשתדל לקיים את המצוות רק כדי לגרום נחת רוח להשי"ת ולא לשם כבוד או מתוך הרגל.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il